

25. januar 2008

Forskningsledelse:

Innledning

Vellykket anvendt forskning bygger på to fundament: Vitenskapelige metoder og velvalgte mål.

Kravet til det vitenskapelig grunnlaget er innlysende og alminnelig akseptert. Følgelig legges det stor vekt på undervisning ved universitetene orientert nettopp mot å styrke det faglige grunnlaget for forskningen.

Derimot har fastleggelse av mål for anvendt forskning, og oppfølging av målene i prosjektets løp, ikke den oppmerksomhet det fortjener. På et overordnet nivå er det slik at mislykkede prosjekter oftest mislykkes fordi prosjektets mål var uheldig eller utilstrekkelig definert. Det er sjelden at prosjekter mislykkes fordi man ikke når målene, men når det skjer ligger årsaken oftere i organiseringen av arbeidet enn på det strengt faglige plan.

Denne fremstillingen skal handle om å formulere og gjennomføre forskningsprosjekter i rammen av et *systemkonsept*. La oss se nærmere på dette begrepet. *Jeg forstår ved et system en samling av mange slags viten under en idé*, sier Immanuel Kant¹. Kants systemer var filosofiens og fysikkens. Vi skal bruke begrepet system meget vidt, fra høyteknologiske utviklingsprosjekter gjennom simuleringsbaserte operasjonsanalyser til undersøkende studier. Den samlende idéen hos Kant betegner vi *konseptet*. Den avgjørende forutsetningen for vellykket anvendt forskning er at systemkonseptet er definert ut fra den nyttefunksjonen systemet skal tjene, slik at valg og utvikling av metoder er underordnet anvendelsen. Dette er innlysende, men i praksis kan det være lettere sagt enn gjort. Konseptet er ikke bare en samlende beskrivelse av prosjektet, det definerer også sammenhengen mellom de ulike delene og fastlegger et eventuelt hierarki for systemets ulike funksjoner.

Den grunnleggende utfordringen i anvendt forskning er altså å definere og realisere slagkraftige systemkonsepter. Gode resultater for en organisasjon forutsetter at dette styrer aktiviteten på alle organisasjonsnivåer. Det stiller krav til innretningen av organisasjonen ut over det enkelte prosjekt.

Denne fremstillingen består av fire deler: Lede eget arbeid, Lede prosjekt, Lede organisasjon, og Forskningspolitikk. Hvert av organisasjonsnivåene har sine utfordringer, men det vil fremgå at problemstillingene på de lavere nivåene følger med oppover, modifisert i form men ikke i substans. *ƒ*

¹ Forordet til Fornuftskritikken, 1787